

Adgang og rettigheder i GeoDK (GeoDanmark-systemet)

DMP's brugerstyring

Al adgang til GeoDK sker via DMP's (Danmarks Miljøportal) brugerstyring.

I GeoDK er der tre former for afgrænsning af rettigheder:

- Funktionsrettigheder som specificeres via funktionsroller
- Datarettigheder som udmøntes via Objektgruppe-roller
- Geografiske rettigheder. Disse er implicit givet ud fra hvilken organisation – enten Kommune eller SDFE - der tildeler adgang

Rettigheder gives af kommunens DMP-brugeradministrator på

<https://administration.miljoportal.dk/selfservice/>

Alternativt kan der gives fødereret adgang vha. AD login. Dette sker oftest via kommunens IT-afdeling, der tilknytter rollerne til Sikkerhedsgrupper (AD-grupper). HUSK at IT-afdelingen skal downloade ny rolle xml, så man er sikker på, at den er opdateret. Dette kan gøres af DMP bruger-administratoren i kommunen, via ovenstående link. Når du er logget på som administrator klikkes i Control panel. I boksen "Federation data" ses følgende sætning "Latest version of the role file import tool can be downloaded [here](#)". Filen er som nævnt en .xml fil.

Om de forskellige roller

I brugerstyringen er der en række roller, den enkelte bruger skal have tildelt for at have adgang til GeoDK.

De funktionelle rettigheder *Ajournføring af GeoDanmark objekter* skal altid kombineres med en eller flere **ObjektGruppeRoller** for at være brugbar. Disse rettigheder er inddelt efter objektgrupper i henhold til GeoDanmarks specifikation (se tabel med datarettigheder nedenfor). Det vil sige, at for at editere bygningsgeometri- og attributter i GeoDK, skal man både have funktionsrollerne `miljoe_geodanmark_geometri` og `miljoe_geodanmark_attribut` OG objektgrupperollen **`miljoe_geodanmark_bygninger`**.

Det er muligt i hver kommune at bestemme, om en bruger skal have adgang til at editere geometri (`miljoe_geodanmark_geometri`) eller attributter (`miljoe_geodanmark_attribut`) eller begge dele. Derudover er det også muligt at bestemme om en bruger, skal have adgang til at godkende egne rettelser (`miljoe_geodanmark_godkend`). Det vil sige, at rettelser gemmes direkte i GeoDK og udstilles på datafordeleren. Har en bruger ikke godkender-rettigheder, vil brugerens editering blive sendt til en anden bruger inden for organisationen, som har rettighed til at godkende. Der skal ALTID være mindst én bruger i en kommune, som har ret til at godkende.

Et eksempel kan være en BBR-medarbejder, der ajourfører bygninger i BBR og GeoDanmark via Geokoderen. Her kan kommunen vælge om BBR-medarbejderen udelukkende skal have adgang til at editere bygninger og Diverse (til brug for ændringsudpegninger), eller om vedkommende også skal have adgang til at editere andre objektgrupper ex. trafik. Kommunen kan også vælge, om medarbejderen skal kunne godkende egne rettelselser eller om rettelselser skal godkendes af en anden medarbejder (fx en GIS-medarbejder) inden rettelselserne gemmes i GeoDK's database og udstilles på datafordeleren.

For at en bruger kan oprette eller slette GeoDanmark-objekter kræves begge roller `miljoe_geodanmark_attribut` og `miljoe_geodanmark_geometri`.

Såfremt en bruger ikke har fået tildelt nogen roller, vil vedkommende have læseadgang til GeoDanmark-systemet og kunne udføre enkelt-handlinger (fx. opret sag), men vil ikke kunne udføre ajourføring af GeoDanmark-objekter.

De [Tværgående rettigheder](#), bestemmer hvilken administratorrolle man har. Som GIS-kordinator skal man typisk have tildelt rettighederne `miljoe_geodanmark_brugeradmin` og `miljoe_geodanmark_lokalrettigheder`. Resten af de blå rettigheder (se nedenfor) skal typisk kun anvendes i SDFE.

Bemærk at alle brugere af SKATs Geokoder fremover skal have tildelt den tværgående rettighed under Speciel `miljoe_geokoderen_adgang` for at kunne anvende Geokoderen, da Geokoderen efter idriftsættelse af GeoDK også bruger DMP's brugerstyring.

Funktionsrettigheder

En bruger kan få tildelt følgende funktionsroller:

Gruppe	DMP Rolle	Beskrivelse	Geografisk dækningsområde	Kan udstedes af
Ajourføring af GeoDanmark objekter	<code>miljoe_geodanmark_geometri</code>	Adgang til geometriredigering af angivne objekttypegrupper (se nedenfor)	Den autoriserendes organisations område, enten kommune eller hele landet (SDFE).	Brugeradministrator
	<code>miljoe_geodanmark_attribut</code>	Adgang til attributredigering angivne objekttypegrupper (se nedenfor)	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
	<code>miljoe_geodanmark_godkend</code>	Adgang til godkendelse af angivne objekttypegrupper (se nedenfor)	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator

Tværgående rettigheder	miljoe_geodanmark_brugera dmin	Ret til at oprette og tildele rettigheder til brugere inden for egen organisation, enten kommune eller SDFE i GeoDK's lokale brugeradministration	Den autoriserendes organisation, enten kommune eller SDFE.	Kommunens IT-administrator eller SDFE IT administrator
	miljoe_geodanmark_dataad min	Tværgående Dataadministrator (opsætning af objektkatalog m.m.).	Ikke relevant	SuperBruger (SDFE)
	miljoe_geodanmark_systema dmin	Systemadministratorrettigheder, primært overvågning og simple handlinger	hele landet.	SDFE IT administrator
	miljoe_geodanmark_driftad min	Driftsadministratorrettigheder. Systemopsætning, installation, overvågning m.m.	hele landet.	SDFE IT administrator
Speciel	miljoe_geodanmark_lokalret tigheder	Giver tilladelse til at brugeren kan få tildelt yderligere rettigheder af lokal brugeradministrator i selve GeoDK	Den autoriserendes organisation, enten kommune eller SDFE.	DMP brugeradministrat orator
	miljoe_geokoderen_adgang	Giver tilladelse til, at en bruger kan anvende Geokoderen	Den autoriserendes organisation, enten kommune eller SDFE	Kommunens IT-administrator eller SDFE IT administrat orator

Datarettigheder

En bruger kan få tildelt følgende Objektgrupperoller der giver adgang til ajourføring af GeoDanmark-objekter:

Gruppe	DMP Rolle	Beskrivelse	Geografisk dækningsområde	Kan udstedes af
ObjektGruppeRolle (Dataafgrænsning på GeoDanmark objektgrupper)	miljoe_geodanmark_trafik	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Trafik i henhold til funktionelle rettigheder.	Den autoriserendes organisations område, enten kommune eller hele landet (SDFE).	Brugeradministrat orator
	miljoe_geodanmark_bygnin ger	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Bygning i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrat orator

miljoe_geodanmark_bebyggelse	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Bebyggelse i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_teknik	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Teknik i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_hydro	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Hydro i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_natur	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Natur i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_diverse	Adgang til de objekttyper inden for Objektgruppe som normalt må håndteres af kommunale brugere (fx. Parkeringsområde, UdpegningFlade, UdpegningLinje, UdpegningPunkt som anvendes til ændringsudpegninger). Diverse i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_diverse¹	Adgang til de objekttyper inden for Objektgruppe som normalt kun må håndteres af SDFE (fx. Områdepolygon, Kommuneområde Fotoindex i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_topografi	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Topografi i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator
miljoe_geodanmark_dhmtilpasningslag	Adgang til alle objekttyper inden for Objektgruppe Dhmtilpasningslag i henhold til funktionelle rettigheder	Tilsvarende ovenfor	Brugeradministrator

¹ Det er ikke muligt at rette i objekttyperne HistoriskFlade, HistoriskLinje, HistoriskPunkt

De resulterende rettigheder bliver en kombinationen af de grønne og de røde roller, som vist i følgende matrix:

Eksempel på tildeling af roller til en **GIS-koordinator**, som har rettigheder til at editere geometri og attributter på alle objektgrupper og godkende egne og andres rettelser.

	miljoe_geodanmark – geometri	miljoe_geodanmark – attribut	miljoe_geodanmark – godkend
miljoe_geodanmark_ bebyggelse	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ bygninger	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ dhmtilpasningslag	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ diverse	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ diverse2	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ hydro	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ natur	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ teknik	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ topografi	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ trafik	✓	✓	✓

Eksempel på tildeling af roller til **BBR-medarbejder**, der har rettigheder til at editere geometri og attributter på bygninger og kan godkende egne og andres rettelser. Med disse roller kan en medarbejder arbejde i Geokoderen og gemme rettelser til GeoDK.

	miljoe_geodanmark – geometri	miljoe_geodanmark – attribut	miljoe_geodanmark – godkend
miljoe_geodanmark_ bebyggelse			
miljoe_geodanmark_ bygninger	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ dhmtilpasningslag			
miljoe_geodanmark_ diverse	✓	✓	✓
miljoe_geodanmark_ diverse2			
miljoe_geodanmark_ hydro			
miljoe_geodanmark_ natur			
miljoe_geodanmark_ teknik			
miljoe_geodanmark_ topografi			
miljoe_geodanmark_ trafik			